2024

POLITICAL SCIENCE

(Regular Elective)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer the questions from *any* **one** Option

OPTION—A

Paper : POL–RE–5016

(Public Administration—I)

1. Choose the correct option : 1×10=10

সঠিক বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

(a) Public Administration may be defined as

লোক-প্ৰশাসনৰ সংজ্ঞা হৈছে

(i) administrative capacity

প্ৰশাসনিক ক্ষমতা

(ii) management of industry

উদ্যোগৰ পৰিচালনা

(iii) management of property

সম্পত্তিৰ পৰিচালনা

(iv) administration of public

চৰকাৰী প্ৰশাসন

(b) Who coined the acronym POSDCORB?
POSDCORB শব্দটো কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?
- (i) Gulick and Urwick
- (ii) Urwick
- (iii) Gulick
- (iv) Henri Fayol

(c) In which of the following are Public Administration and Private Administration not common?
তলৰ কোনটোত লোক-প্ৰশাসন আৰু ব্যক্তিগত প্ৰশাসন-সমূহ উমৈহতীয়া একে নহয় ?
- (i) Filing
নথি-পত্ৰ সংৰক্ষণ
- (ii) Managerial techniques
পৰিচালন কৌশল
- (iii) Scope and complexity
অৱকাশ আৰু জটিলতা
- (iv) Accounting
হিচাপকৰণ

(d) Which of the following is not a matter of difference between Public Administration and Private Administration?
তলৰ কোনটো লোক-প্ৰশাসন আৰু ব্যক্তিগত প্ৰশাসনৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয় নহয় ?
- (i) Public welfare and public satisfaction
লোককল্যাণ আৰু লোকসন্তুষ্টি

- (ii) Public scrutiny of actions and decisions
কাৰ্য আৰু সিদ্ধান্তৰ ৰাজহুৱা নিৰীক্ষণ/হিচাপ
- (iii) Consistency and impartiality in action
কাৰ্যৰ ধাৰাবাহিকতা আৰু নিৰপেক্ষতা
- (iv) POSDCORB activities
POSDCORB কাৰ্যসমূহ

(e) Which are the factors that have contributed towards the growth of the study of Public Administration in the USA as a separate academic discipline?
আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত লোক-প্ৰশাসন এটা পৃথক বিষয় হিচাপে উন্নীত হোৱাত তলৰ কোনটো উপাদানে অৰিহণা যোগাইছে ?
1. Evolution of the concept of welfare State
জনকল্যাণকাৰী ৰাষ্ট্ৰৰ ধাৰণাৰ বিকাশ
2. Scientific management movement
বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ আন্দোলন
3. Industrialization
ঔদ্যোগীকৰণ
4. Movement for governmental reform
চৰকাৰীকৰণৰ আন্দোলন

Codes :
কোডসমূহ :
- (i) 1 and 3
১ আৰু ৩

(ii) 2, 3 and 4

২, ৩ আৰু ৪

(iii) 1 and 4

১ আৰু ৪

(iv) 1, 2, 3 and 4

১, ২, ৩ আৰু ৪

(f) The history of the evolution of the Public Administration is generally divided into

লোক-প্ৰশাসনৰ বিকাশৰ ইতিহাসক সাধাৰণতে কোনটো পৰ্যায়ত বিভক্ত কৰা হয়?

(i) one phase
এটা পৰ্যায়

(ii) five phases
পাঁচটা পৰ্যায়

(iii) seven phases
সাতটা পৰ্যায়

(iv) eleven phases
এঘাৰোটা পৰ্যায়

(g) Who is the founder of the scientific management theory?

Scientific management theoryৰ জনক কোন?

(i) Frank Gilberth

(ii) Lillian Gilberth

(iii) Frederick Taylor

(iv) Max Weber

(h) The greatest resistance to scientific management came from

বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰধান প্ৰতিৰোধ/প্ৰত্যাহ্বান তলৰ কোনটোৰ পৰা আহিছে?

(i) human relations
মানৱ সম্পৰ্কৰ পৰা

(ii) workers
শ্ৰমিকৰ পৰা

(iii) managers
পৰিচালকৰ পৰা

(iv) trade unions
শ্ৰমিক সংগঠনৰ পৰা

(i) The classical theorists attached more importance to the

ধ্ৰুপদীতাত্ত্বিকসকলে তলৰ কোনটোত অত্যধিক গুৰুত্ব দিছিল?

(i) role of the people in the organization
সংগঠনৰ ভিতৰৰ মানুহৰ ভূমিকা

(ii) structure of organization
সংগঠনৰ গাঠনি

(iii) standardization of work methods
কাৰ্যপ্ৰণালীৰ মানদণ্ড

(iv) role of management in achieving the organizational goal
সংগঠনৰ লক্ষ্যপ্ৰাপ্তিত পৰিচালনাৰ ভূমিকা

(j) Which of the following is a characteristic of the ideal type bureaucracy as described by Weber?

ৱেবাৰে বৰ্ণনা কৰা আদৰ্শ প্ৰকৃতিৰ আমোলাতন্ত্ৰৰ তলৰ কোনটো বৈশিষ্ট্য ?

(i) Specialization

বিশেষীকৰণ

(ii) Hierarchy

পদানুক্ৰমিকতা

(iii) Impersonality

অ-ব্যক্তিত্ব

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোবোৰ

2. Answer the following questions : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is meant by administration?

প্ৰশাসন মানে কি ?

(b) Mention two differences between Public Administration and Private Administration.

লোক-প্ৰশাসন আৰু ব্যক্তিগত প্ৰশাসনৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

(c) Mention two techniques of scientific management.

বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ দুটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।

(d) What is Max Weber's bureaucracy?

মেক্স ৱেবাৰৰ আমোলাতন্ত্ৰ কি ?

(e) Who created the human relations theory and what is its main goal?

মানৱ সম্পৰ্কৰ তত্ত্ব কোনে সৃষ্টি কৰিছিল আৰু ইয়াৰ প্ৰধান লক্ষ্য কি ?

3. Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো **চাৰিটাৰ** উত্তৰ লিখা :

(a) Describe briefly Max Weber's ideal type of bureaucracy.

মেক্স ৱেবাৰৰ আদৰ্শ আমোলাতন্ত্ৰৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Explain the characteristics of rational decision making process.

যুক্তিসংগত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Write a short note on 'span of control'.

'নিয়ন্ত্ৰণৰ বিস্তৃতি'ৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(d) Write a short note on 'decentralization'.
'বিকেন্দ্ৰীকৰণ'ৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(e) What do you mean by Sala model?
Sala model কি?

(f) What is prismatic model?
Prismatic model কি?

4. Answer any *four* of the following questions : 10×4=40

তলৰ যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Peter Drucker is regarded as the father of management thinking. Discuss.
পৰিচালনা চিন্তাৰ পিতৃ হিচাবে Peter Druckerঅক জনা যায়। আলোচনা কৰা।

(b) Define public policy and examine its significance.
ৰাজহুৱা/চৰকাৰী নীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব পৰীক্ষা কৰা।

(c) What is Public Administration? Discuss the evolution of Public Administration as a separate discipline.
লোক-প্ৰশাসন কি? এটা পৃথক বিষয় হিচাপে লোক-প্ৰশাসনৰ ক্ৰমবিকাশ আলোচনা কৰা।

(d) What is New Public Administration? What are its characteristics? Explain.
নব্য লোক-প্ৰশাসন কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? বৰ্ণনা কৰা।

(e) Describe the Minnowbrook Conferences of 1968 and 1988.
১৯৬৮ আৰু ১৯৮৮ চনৰ Minnowbrook অধিবেশন বৰ্ণনা কৰা।

(f) What is meant by new public service? Describe its principles.
নব্য লোক-সেৱা কি? ইয়াৰ নীতিসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(g) What is the meaning of good governance? Explain its characteristics.
Good Governanceৰ অৰ্থ কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(h) What do you mean by 'feminist perspective' in Public Administration? Examine its significance.
লোক-প্ৰশাসনত 'নাৰীবাদী দিশ' কি? ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা বিচাৰ কৰা।

OPTION—B

Paper : POL-RE-5026

(Select Constitution—I)

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) The term of the members of the Senate is 2/4/6 years.

(Choose the correct answer)

চিনেটৰ সদস্যসকলৰ কাৰ্যকাল ২/৪/৬ বছৰ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) Mention a source of the British Constitution.

ব্ৰিটিছ সংবিধানৰ এটা উৎস উল্লেখ কৰা।

(c) In which year was the Magna Carta signed?

মেগ্না কাৰ্টাখন কোনটো বছৰত স্বাক্ষৰিত হৈছিল?

(d) Write one difference between the King and the Crown.

ৰজা আৰু ৰাজমুকুট (ৰাজসত্তা)ৰ মাজত এটা পাৰ্থক্য লিখা।

(e) The Speaker of the House of Commons has to act impartially.

(Write True or False)

কমন্স সভাৰ অধ্যক্ষক নিৰপেক্ষ হৈ কাৰ্য কৰিব লাগে।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(f) The British Supreme Court is the final court of appeal.

(Write True or False)

ব্ৰিটেইনৰ সৰ্বোচ্চ ন্যায়ালয় হৈছে চূড়ান্ত আপীল বিচাৰমূলক আদালত।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(g) A money bill in the UK can be introduced only in _____.

(Fill in the blank)

বিত্তীয় বিধেয় এখন গ্ৰেট ব্ৰিটেইনত কেৱল _____ হে উত্থাপন কৰিব পাৰে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(h) Who presides over the meetings of the Senate?

চিনেটৰ সভাসমূহত কোনে সভাপতিত্ব কৰে?

(i) How many Articles are there in the USA Constitution?

আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ কেইটা আছে?

(j) What is the process called when the President reject a law passed by the Congress in the US?

আমেৰিকাৰ কংগ্ৰেছে প্ৰৱৰ্তন কৰা এখন বিধেয় যেতিয়া ৰাষ্ট্ৰপতি অগ্ৰাহ্য কৰে সেই প্ৰক্ৰিয়াটোক কি বুলি কোৱা হয়?

2. Answer the following questions in very short : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Mention two features of the Constitution of the USA.

আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(b) Mention two features of a Constitution.

এখন সংবিধানৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(c) Write two differences between Parliamentary and Presidential form of Government.

সংসদীয় আৰু ৰাষ্ট্ৰপতীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(d) What was the purpose of the 10th Amendment to the US Constitution?

আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ ১০ নম্বৰ সংশোধনৰ উদ্দেশ্য কি আছিল?

(e) What is the principle of separation of powers in the US Constitution?

আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ ক্ষমতাৰ পৃথকীকৰণ নীতিটো কি?

3. Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What are the key principles of the US Constitution's system of checks and balances?

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত সাংবিধানিক ব্যৱস্থাৰ ক্ষমতাৰ ভাৰসাম্যৰ মূল নীতিসমূহ কি কি?

(b) What are the qualities of good Constitution?

সু-সংবিধানৰ গুণসমূহ কি কি?

(c) Explain briefly the concept of 'federalism' in the US Constitution.

আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ 'যুক্তৰাষ্ট্ৰীয়' ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write a note on 'Lord Chancellor'.

'লৰ্ড চান্সেলৰ'ৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

(e) Write a note on the 'Judiciary of the USA'.

আমেৰিকাৰ ন্যায়িক ব্যৱস্থাৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

(f) Write, in detail, about the rule of law of Britain.

ব্ৰিটেইনৰ আইনৰ অনুশাসনৰ বিষয়ে বহলাই লিখা।

4. Answer any *four* of the following questions : 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the powers and functions of the British Prime Minister.

ব্ৰিটেইনৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী আলোচনা কৰা।

(b) Describe the salient features of the British Constitution.

ব্ৰিটেইনৰ সংবিধানৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বৰ্ণনা দিয়া।

(c) Discuss the features of the British Party system.

ব্ৰিটেইনৰ দলীয় ব্যৱস্থাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(d) Explain the method of election of the President of the USA.

আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ নিৰ্বাচনৰ পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Compare the powers, functions and positions of the US President with British Prime Minister.

আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ সৈতে ব্ৰিটেইনৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ ক্ষমতা, কাৰ্যাৱলী আৰু পদমৰ্যাদাৰ তুলনা কৰা।

(f) Discuss the composition and powers of the US Congress.

আমেৰিকাৰ কংগ্ৰেছৰ গঠন আৰু ক্ষমতা আলোচনা কৰা।

(g) "Senate is the most powerful second chamber in the world." Discuss.

"চিনেট হৈছে বিশ্বৰ ভিতৰত শক্তিশালী দ্বিতীয় সদন।" আলোচনা কৰা।

(h) What is judicial review? How does the Supreme Court of the USA use this power? Write.

ন্যায়িক সমীক্ষা কি? আমেৰিকাৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে কিভাৱে এই ক্ষমতা ব্যৱহাৰ কৰে, লিখা।

★★★